

SMĚRNICE NÁRODNÍHO PAMÁTKOVÉHO ÚSTAVU

Druh vnitřního předpisu:	Směrnice GŘ č. XV/2025/NPÚ	Číslo jednací	NPU-310/81790/2025
Název:	Navrhování/změny/rušení chráněných území a ochranných pásem		
Vydává:	generální ředitelka		
Platí pro:	Národní památkový ústav		
Účinnost od:	dnem podpisu		
Účinnost:	na dobu neurčitou		
Provádí vnitřní předpis:	Příloha 2, oddíl IV, čl. XI, odst. 1 e) Hlavního organizačního řádu		
Ruší vnitřní předpis:			
Odpovědný útvar:	sekce památkové péče		
Zpracovatel:	I K. Hendrychová, A. Křížová, I. Merunková, K. Sklenář, Z. Syrová		
Anotace:	Směrnice stanovuje obecná kritéria pro navrhování, rušení a změny hranic chráněných území a ochranných pásem a závazný postup zaměstnanců v této činnosti.		
Počet a specifikace příloh:			

Obsah vnitřního předpisu:

Obsah

1	Úvodní ustanovení.....	2
2	Navrhování památkových rezervací.....	5
3	Navrhování památkových zón	10
4	Revize hranic chráněných území a návrhy změn jejich rozsahu	16
5	Rušení chráněných území	17
6	Navrhování ochranných pásem	17
7	Revize ochranných pásem, návrhy změn hranic, jejich rušení.....	20
8	Závěrečná ustanovení.....	21

1 Úvodní ustanovení

1.1 Zákonné podklady obecně

Zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění (dále jen „zákon č. 20/1987 Sb.“).

1.1.1 Památkové rezervace

§ 5 odst. 1 Území, jehož charakter a prostředí určuje soubor nemovitých kulturních památek, popřípadě archeologických nálezů, může vláda České republiky nařízením prohlásit jako celek za památkovou rezervaci a stanovit podmínky pro zabezpečení její ochrany. Tyto podmínky se mohou v potřebném rozsahu vztahovat i na nemovitosti na území památkové rezervace, které nejsou kulturními památkami.

1.1.2 Památkové zóny

§ 6 odst. 1 Území sídelního útvaru nebo jeho části s menším podílem kulturních památek, historické prostředí nebo část krajinného celku, které vykazují významné kulturní hodnoty, může Ministerstvo kultury po projednání s krajským úřadem prohlásit opatřením obecné povahy za památkovou zónu a určit podmínky její ochrany.

1.1.3 Ochranná pásma

§17 odst. 1 Vyžaduje-li to ochrana nemovité kulturní památky, nemovité národní kulturní památky, památkové rezervace, památkové zóny nebo jejich prostředí, vydá obecní úřad obce s rozšířenou působností po vyjádření odborné organizace státní památkové péče opatření obecné povahy o ochranném pásmu. V ochranném pásmu může obecní úřad obce s rozšířenou působností omezit nebo zakázat určitou činnost nebo učinit jiná vhodná opatření. Obecní úřad obce s rozšířenou působností může současně v opatření obecné povahy určit, u kterých nemovitostí v ochranném pásmu, nejsou-li kulturní památkou, nebo u jakých druhů prací na nich, včetně úpravy dřevin, je vyloučena povinnost vyžádat si předem závazné stanovisko podle § 14 odst. 2; tato povinnost je vyloučena vždy, jde-li o stavbu, změnu stavby, udržovací práce, umístění nebo odstranění zařízení, jejichž provedením se nezasahuje žádným způsobem do vnějšího vzhledu této nemovitosti.

1.1.4 Evidence chráněných území a ochranných pásem

Dne 1. 1. 2025 nabyl účinnosti zákon č. 169/2024 Sb., kterým se změnil zákon č. 20/1987 Sb. a který zavedl do jeho §7 odst. 3 pojem účelový územní prvek: *Památková rezervace, památková zóna a ochranné pásmo nemovité kulturní památky, nemovité národní kulturní památky, památkové rezervace nebo památkové zóny se vedou v základním registru územní identifikace, adres a nemovitostí jako účelové územní prvky.*

Dále v odst. 4 říká, že: *Editorem údajů o účelovém územním prvku uvedeném v odstavci 3 je odborná organizace státní památkové péče, která údaje o něm do základního registru územní identifikace, adres a nemovitostí zapíše bezodkladně po jeho zápisu do ústředního seznamu.*

Odst. 5 pak určuje, že: „O památkové rezervaci, památkové zóně a ochranném pásmu nemovité kulturní památky, nemovité národní kulturní památky, památkové rezervace nebo památkové zóny se v základním registru územní identifikace, adres a nemovitostí vedou

- a) *identifikační údaje, kterými jsou*
 - 1. *kód, který je památkové rezervaci, památkové zóně nebo ochrannému pásmu nemovité kulturní památky, nemovité národní kulturní památky, památkové rezervace nebo památkové zóny přiřazen v základním registru územní identifikace, adres a nemovitostí,*
 - 2. *název a rejstříkové číslo památkové rezervace, památkové zóny nebo ochranného pásma nemovité kulturní památky, nemovité národní kulturní památky, památkové rezervace nebo památkové zóny, pod kterými jsou vedeny v ústředním seznamu,*
- b) *lokalizační údaje, kterými jsou hranice a definiční bod památkové rezervace, památkové zóny nebo ochranného pásma nemovité kulturní památky, nemovité národní kulturní památky, památkové rezervace nebo památkové zóny,*
- c) *údaje o vazbách na ostatní územní prvky a*
- d) *údaje o vzniku ochrany nebo údaje o vymezení ochranného pásma, kterými jsou u:*
 - 1. *památkové rezervace nebo památkové zóny údaje o právním aktu, na jehož základě byla ochrana poskytnuta,*
 - 2. *ochranného pásma nemovité kulturní památky, nemovité národní kulturní památky, památkové rezervace nebo památkové zóny číslo jednací rozhodnutí nebo jiného opatření, kterým bylo ochranné pásmo vymezeno, a datum nabytí jeho právní moci nebo účinnosti.“*

Odst. 6 říká, že: „Prostřednictvím základního registru územní identifikace, adres a nemovitostí se zprostředkovávají z ústředního seznamu údaje o památkové rezervaci, památkové zóně a ochranném pásmu nemovité kulturní památky, nemovité národní kulturní památky, památkové rezervace nebo památkové zóny, které jsou veřejné.“

Článek II tohoto zákona dále v přechodných ustanoveních určuje:

- „1. Odborná organizace státní památkové péče zapíše údaje o památkových rezervacích, památkových zónách a ochranných pásmech nemovité kulturní památky, nemovité národní kulturní památky, památkové rezervace nebo památkové zóny do informačního systému územní identifikace do 18 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.
- 2. Český úřad zeměměřický a katastrální ve spolupráci s odbornou organizací státní památkové péče zajistí do 24 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona provedení kontrol a odstranění nesouladů mezi údaji o vymezení památkových rezervací, památkových zón a ochranných pásem nemovité kulturní památky, nemovité národní kulturní památky, památkové rezervace nebo památkové zóny zapsanými do informačního systému územní identifikace a údaji vedenými

v katastru nemovitostí. Pokud z provedených kontrol vyplyne, že v katastru nemovitostí jsou zapsány údaje o již zaniklých památkových rezervacích, památkových zónách nebo ochranných pásmech nemovité kulturní památky, nemovité národní kulturní památky, památkové rezervace nebo památkové zóny, oznámí odborná organizace státní památkové péče příslušnému katastrálnímu úřadu jejich zánik do 27 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

3. *Po provedení kontrol a odstranění nesouladů, nejpozději do 32 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, Český úřad zeměměřický a katastrální sdělením ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv vyhlásí den, kdy dojde k zápisu údajů o vymezení památkových rezervací, památkových zón a ochranných pásem nemovité kulturní památky, nemovité národní kulturní památky, památkové rezervace nebo památkové zóny do základního registru územní identifikace, adres a nemovitostí. Ustanovení § 7 odst. 2 až 6 zákona č. 20/1987 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se použije ode dne, kdy dojde k zápisu údajů o vymezení památkových rezervací, památkových zón a ochranných pásem nemovité kulturní památky, nemovité národní kulturní památky, památkové rezervace nebo památkové zóny do základního registru územní identifikace, adres a nemovitostí.“*

1.2 Metodické podklady

- 1.2.1 Pro navrhování chráněných území se Národní památkový ústav (dále jen „NPÚ“) řídí metodickým pokynem „Navrhování chráněných území a ochranných pásem a úpravy hranic ve smyslu zmenšení či zvětšení rozsahu již chráněných území“, který Ministerstvo kultury (dále též „MK“) schválilo dopisem čj. MK 52177/2024 OPP ze dne 16. 7. 2024, resp. jeho opravenou verzí pod čj. MK 87900/2024 OPP ze dne 13. 11. 2024 (dále jen „metodický pokyn“).
- 1.2.2 Tato směrnice, v souladu s požadavkem uvedeným v citovaném dopise MK, obsah tohoto metodického pokynu podrobněji rozpracovává s ohledem na vnitřní organizační strukturu a práci v aplikacích Integrovaného informačního systému památkové péče (dále jen „IISPP“).

1.3 Základní postupy

Obecná pravidla jsou následně podrobně uvedena u jednotlivých kapitol.

- 1.3.1 Návrhy na prohlášení/změnu památkové rezervace, památkové zóny (dále též „PR“, „PZ“) se zpracovávají z vlastního podnětu nebo na základě výzvy MK, ochranného pásma (dále „OP“) z vlastního podnětu nebo na základě výzvy obecního úřadu obce s rozšířenou působností (dále též „ORP“). Návrhy zpracovávají jednotlivá územní odborná pracoviště (dále jen „ÚOP“), a to odbor památkové péče, odd. specialistů (dále jen „PP/S“), event. oddělení garantů (dále jen „PP/G“) a odbor evidence, dokumentace a IS (dále jen „EDIS“) ve spolupráci s GnŘ – PP/S, případně odborem archeologie (dále jen „AR“) a dále s odd. geografických informačních systémů (dále jen „GIS“). Odborný obsah by měl vždy zpracovávat specialista – urbanista. Koordinátora ÚOP určuje ředitel ÚOP dle aktuálního personálního obsazení. Koordinátorem za GnŘ je PP/S.

- 1.3.2 Návrhy na prohlášení/změnu hranic PR, PZ a návrhy na rušení nařízení vlády o prohlášení PR musí být vždy řešeny v rámci příslušných profilových úkolů, u OP pak v rámci hlavních úkolů. Podněty na očekávané další požadavky k zařazení do úkolu musí být uplatňovány již v závěrečné zprávě k profilovému/hlavnímu úkolu.
- 1.3.3 V rámci plnění úkolu probíhají koordinační porady, kterých se povinně účastní zpracovatelé uvedení v bodě 1.3.1. a dále zástupce odd. evidence nemovitých památek GnŘ (dále jen „ENP“) Je žádoucí, aby se první rada, svolávaná GnŘ PP/S, uskutečnila ihned, jakmile je známo přesné zadání úkolu a termín jeho odevzdání, aby mohl být stanoven časový harmonogram plnění úkolu s uzlovými body.
- 1.3.4 Finální textovou část zpracovává GnŘ - PP/S ve spolupráci s ÚOP. Finální grafickou část zpracovává GnŘ - GIS na základě podkladů z ÚOP a GnŘ PP/S. Za expedici spisu zodpovídá GnŘ - PP/S a GIS. Textová i grafická část finálního návrhu jsou předávány MK v elektronické podobě pomocí standardního sdíleného úložiště GIS a dat NPÚ (<https://pagis.npu.cz/sheet>).
- 1.3.5 Po prohlášení/změně¹ PR nařízením vlády nebo po vydání opatření obecné povahy pro PZ či OP provede ENP GnŘ nový zápis nebo odpovídající úpravu v Ústředním seznamu kulturních památek ČR (dále jen „ÚSKP“) a vyrozumí emailem EDIS příslušného ÚOP, které následně připraví do 20 dnů podklady (mapu ve formátu PDF a výčet pozemků v XLS) pro zápis příslušného kódu ochrany nemovitosti do katastru nemovitostí (dále jen „KN“) a emailem zašle na ENP GnŘ k odeslání na příslušné katastrální pracoviště. GIS provede zákres rozsahu ochrany v centrální geodatabázi, vyhotoví mapové přílohy příslušného nařízení vlády/OOP, pokud již nebyly přílohou prohlášení, a předá ENP GnŘ k vložení do tzv. Metainformačního systému (dále jen „MIS“ – <https://iispp.npu.cz/mis/public/>).
- 1.3.6 Komunikace mezi NPÚ a MK probíhá prostřednictvím GnŘ, nikoliv přímo.
- 1.3.7 Počínaje dnem, který vyhlásí ČÚZK (viz bod 1.1.4), nahrazuje zápis do KN uvedený v bodě 1.3.3 zápis údajů o účelovém územním prvku, uvedených v odstavci 3 zákona č. 169/2024 Sb., do registru územní identifikace, adres a nemovitostí (RÚIAN), který zajišťuje GIS GnŘ.

2 Navrhování památkových rezervací

2.1 Charakteristika území jako předpoklad pro zařazení do návrhu

2.1.1 Zákonné podklady

Za památkové rezervace lze dle § 5 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb. navrhnout „území, jehož charakter a prostředí určuje soubor nemovitých kulturních památek, popřípadě archeologických nálezů, ...“.

Čl. 1 Úmluvy o ochraně architektonického dědictví Evropy (dále jen „Úmluva“) definuje architektonické soubory jako „homogenní skupiny městských nebo venkovských budov pozoruhodné svým historickým, archeologickým, uměleckým, vědeckým, společenským

¹ Po právní stránce se vždy jedná o zrušení a nové nařízení vlády/opatření obecné povahy.

nebo technickým významem, které jsou navzájem dostatečně spojené, aby představovaly topograficky vymezitelné jednotky.“

2.1.2 Hodnotová kritéria

V Památkovém katalogu (dále jen „PK“) je nutné povinně vyplnit na straně Soupisu v záložce „Hodnocení“ pole „Popis památkové hodnoty“. Celý text bodu 2.1.2 je pak nutné vložit do MIS jako dokument s názvem „Charakteristiky kulturně historických hodnot k datu dd/mm/rrrr“. Struktura hodnotových kritérií k popisu je následující:

- 2.1.2.1 Historický půdorys a jemu odpovídající urbanistická (prostorová) struktura a charakter zástavby.
- 2.1.2.2 Prostorová a hmotová skladba zástavby vč. střešní krajiny a fasád většiny historických staveb.
- 2.1.2.3 Veřejný interiér vč. povrchů, řemeslných a uměleckořemeslných prvků.
- 2.1.2.4 Veřejná zeleň, historické zahrady a parky, prvky drobné architektury apod.
- 2.1.2.5 Archeologické lokality s autenticky dochovaným antropogenním terénním reliéfem (nemovité nálezy) a archeologickými vrstvami a situacemi (movité nálezy), uložené ve své původní poloze.
- 2.1.2.6 Další hodnotová kritéria dle konkrétních specifik území.

2.1.3 Rozdělení památkových rezervací dle typů

- 2.1.3.1 Městské památkové rezervace – historická jádra středověkého původu, významné urbanistické celky z 19. století nebo z 20. století nebo zástupci specifických a funkčně vyhraněných celků (lázeňské apod.).
- 2.1.3.2 Vesnické památkové rezervace – ucelené části vybraných měst a obcí s dochovanými soubory lidové architektury. Sídla drobnějšího měřítka, spjatá s místním přírodním prostředím, které ovlivnilo použité stavební materiály a často i podobu zástavby či její architektonické detaily. Jsou obrazem typologické, konstrukční, uměleckořemeslné i kulturní bohatosti.
- 2.1.3.3 Archeologické památkové rezervace – místa a území, na kterých se nalézají mimořádně autenticky dochované archeologické nálezy v jejich původním uložení, tj. v zemi. Lokality, které mají výjimečné postavení mezi archeologickými památkami daného období či mimořádný vztah k dějinám ČR.
- 2.1.3.4 Ostatní – za PR lze navrhnout i území, které nespadá pod výše uvedené typy, ale je zcela výjimečné v jiném ohledu. V tomto případě je nezbytné co nej přesněji charakterizovat jeho typologii.

2.2 Příprava návrhu

- 2.2.1 Návrh je připravován na základě podrobného terénního průzkumu území, odborných rešerší, historických podkladů a vyhodnocení památkového potenciálu území, které provádí ÚOP – PP/S, event. garantů a EDIS ve spolupráci s GnŘ – PP/S, v případě lokalit UNESCO též s oddělením památek s mezinárodním statutem (dále jen „OPMS“) a GIS, případně AR ve spolupráci s GnŘ PP/S a GIS.
- 2.2.2 Součástí přípravy je také kontrola plošného rozsahu ochrany KP/NKP a OP, které se v navrhovaném území nacházejí nebo s ním bezprostředně souvisejí v centrální

geodatabázi (publikován prostřednictvím Geoportálu památkové péče) vůči údajům zapsaných v ÚSKP. Tuto kontrolu provádí GnŘ ENP ve spolupráci s ÚOP EDIS na výzvu PP/S. S ohledem na velikost daného území a možnost souběhu požadavků je nutno, aby PP/S dal požadavek GIS a ENP GnŘ v momentě, kdy je jasné, jaké území se bude zpracovávat. GIS GnŘ zanes požadavek do systému a obratem uvědomí ENP GnŘ. To vše s dostatečným předstihem před termínem odevzdání práce na MK (termín bude stanoven s dostatečným předstihem na 1. koordinační poradě). Návrh, jeho odborné vyhodnocení a odůvodnění připravují v 1. etapě pracovníci PP ÚOP za koordinace a vedení PP/S GnŘ. Pro druhou etapu zpracovávají pracovníci PP/S GnŘ textovou část za součinnosti ÚOP a finální grafickou část pracovníci GIS GnŘ na základě podkladů z ÚOP a GnŘ PP/S.

- 2.2.3 Pro spolupráci na přípravě návrhu a jeho předání MK je využíváno sdílené úložiště PaGIS <https://pagis.npu.cz>. Principy spolupráce a interní postupy jsou podrobně rozepsány a průběžně aktualizovány v urbanistickém okénku na blogu Pro(Pa)GIS (<https://pagis.npu.cz/wordpress/urbanisticke-okenko/>). Úložiště spravuje GIS GnŘ. Editační přístup pro přípravu návrhu mají určení pracovníci PP/S, EDIS ÚOP a editoři PaGIS ÚOP.
- 2.2.4 Návrh i jeho dílčí etapy předává GnŘ PP/S MK prostřednictvím Elektronické spisové služby (dále jen „ESS“). GIS GnŘ pro tento účel připraví expediční složku, do které PP/S vloží textovou část a výběrovou fotodokumentaci, GIS vloží příslušné mapy. ÚOP předá podklady pro finalizaci map nejpozději 6 týdnů před termínem expedice. Požadavky na doplnění a úpravu obsahu expediční složky delegovaný pracovník za ÚOP uplatní 2 týdny před nastavenou expedicí k MK dle termínu dohodnutého s GnŘ. Odpovědný řešitel na GnŘ následně rozhodne o dalším postupu.
- 2.2.5 PP/S GnŘ ve spolupráci s ÚOP do PK pro nově navrhované chráněné území založí nový prvek do Soupisu a po odeslání návrhu na MK vytvoří nový právní stav ve fázi ochrany "podán návrh na prohlášení". V případě změny návrhu stávajícího území nový prvek nevytváří a návrh na změnu odeslanou na MK doplní ke stávajícímu právnímu stavu přes "návrh změn" a odešle ENP GnŘ ke schválení. Zároveň vytvoří vazbu PK – ESS.

2.3 Struktura návrhu na prohlášení PR

2.3.1 Textová část

2.3.1.1 Předmět ochrany

Identifikační údaje předmětu ochrany:

- název území (lokalita, osady, obce),
- název katastrálního území, kraje.

2.3.1.2 Popis hodnot navrhovaného území

Předmětem ochrany jsou obecně vymezené kulturní hodnoty zejména urbanistické, architektonické, historické, umělecké, estetické a krajinné, které tvoří hmotnou podstatu území, dokládají jeho urbanistický, stavebně historický a kulturní vývoj a vytvářejí jeho jedinečné prostředí. Předmětem ochrany jsou též archeologizované stopy minulých fází osídlení.

Návrh musí obsahovat jasně formulovaný popis hodnot navrhovaného

území, převažujícího charakteru zástavby, dominant území.

2.3.1.3 Podmínky zabezpečení ochrany

Podmínky pro zabezpečení ochrany musí být stanoveny tak, aby směřovaly k zachování kulturních hodnot území. Je nutno určit, jaké zásady by měly být uplatněny při umísťování nových staveb, dalších zařízení a terénních úpravách. Důraz je kladen na zachování dokladů o minulých etapách osídlení v terénu (zejména antropogenních stop dochovaných v dnešním georeliéfu a archeologických vrstev a situací, vzniklých působením člověka, které mohou obsahovat cenné archeologické nálezy, jejichž vyzdvížení není cílem), na zachování historického půdorysu, urbanistické struktury vč. prostorové a hmotové skladby území, aby využití staveb a pozemků bylo v souladu s jejich kulturními či technickými hodnotami. Úpravy staveb, veřejných interiérů, zeleně dřevin musí směřovat k zachování jejich kulturních hodnot. Při umístění nových staveb a změnách dokončených staveb nesmí dojít k poškození těchto kulturních hodnot.

2.3.1.4 Návrh na vymezení rozsahu PR

Vedení hranice musí odpovídat zjištěným památkovým hodnotám území tak, aby s tím spojená regulace měla opodstatnění. Hranice musí být vedena tak, aby nedošlo k nadměrnému a neodůvodněnému zatěžování veřejnosti regulací vyplývající z prohlášení území. Přiměřenost bude posuzována především ve vztahu ke komplexnosti ochrany dochovaných památkových hodnot území. Vedení hranice je primárně vymezováno v mapové příloze (viz grafická část), v textu musí být uveden odkaz na tuto návrhovou mapu. Hranice by měla být primárně vedena po hranicích pozemků (ověřit v terénu, aby hranice nevedla budovou v případě, že tato není zakreslena v KN), ideálně tak, aby hranice byla i v terénu jednoduše rozpoznatelná, tj. zahrnovat celé urbanistické bloky a prostory, případně jejich ucelené souvislé části (zvláště v případě areálů KP, NKP).

V případě potřeby (např. archeologické PR) může být hranice PR definovaná souřadnicemi lomových bodů vedenými v S-JTSK.

V textové části návrhu se neuvádí podrobný popis hranice PR.

2.3.2 Odůvodnění

V odůvodnění návrhu musejí být přesvědčivě vysvětleny úvahy, na jejichž základě navrhovatel dospěl k závěru o potřebě vyhlášení PR a také k závěru o konkrétním vymezení jejích hranic. Tuto část návrhu zpracovává ÚOP v součinnosti s GnŘ PP/S. V odůvodnění nutno podrobně uvést:

2.3.2.1 Důvody, které vedly ke zpracování návrhu na prohlášení PR

2.3.2.2 Vymezení předmětu a podmínek zabezpečení ochrany, vymezení hranic území PR a důvody, které k vymezení vedly)

2.3.2.3 Charakteristiku předmětného území

2.3.2.4 Urbanistický a historický vývoj vč. vyhodnocení archeologického potenciálu lokality v jeho kontextu

2.3.2.5 Zhodnocení památkového urbanismu a historického stavebního fondu

2.3.2.6 Přínosy PR

2.3.3 Prameny a literatura

Uvede se seznam použité literatury či odkazy na externí zdroje.²

2.3.4 Fotodokumentace

Fotografickou dokumentaci pořízenou během průzkumů území a doplněnou během zpracovávání textové části, jako doklad v textu uváděných hodnot území, pohledových vazeb atd. vloží pracovníci ÚOP do MIS. Prostřednictvím této aplikace IISPP je zpřístupněna MK. Jedna ilustrační fotografie je navázána na prvek Soupisu v PK a označena jako náhledová. Na základě uvážení je možné na prvek Soupisu v PK navázat i další výběrové ilustrační fotografie. Pro hodnotné nechráněné objekty musí být založeny záznamy v PK.

Prostřednictvím sdíleného úložiště (<https://pagis.npu.cz/sheet>) bude předávána pouze výběrová fotodokumentace uspořádaná přehledně do PDF dokumentu.

2.3.5 Grafická část

Obsahuje standardně dvě mapy PR; v razítku každé mapy musí být uveden zdroj použitého polohopisného podklad a datum jeho platnosti. Tuto část návrhu zpracovává GnŘ PP/S a GnŘ GIS (rozsah území PR – vedení hranice) ve spolupráci s ÚOP.

2.3.5.1 Orientační mapa s vyznačením vedení hranice PR

Mapa zobrazuje celou plochu chráněného území; jako polohopisný podklad lze mimo katastrální mapy (tj. aktuálního polohopisného podkladu KN) u území většího rozsahu využít základní topografické mapy ČR.

2.3.5.2 Podrobná hodnotící mapa PR, tvořící přílohu odůvodnění návrhu.

Mapa musí zobrazovat celou plochu chráněného území (event. formou podrobného atlasu) nad polohopisným podkladem katastrální mapy. V mapě je vyznačeno urbanistické a architektonické hodnocení urbanistických bloků a prostorů, dominant důležitých pro urbanistické hodnocení a pro vyhodnocení důležité značky jako např. pohledové vazby a kompoziční (urbanistické) osy. Mapa zachycuje stav PR v době podání návrhu a grafickou formou znázorňuje skutečnosti uvedené v odůvodnění návrhu.

2.4 Finalizace návrhu

Po projednání návrhu s MK a příslušnými orgány památkové péče na krajském úřadě (dále jen „KÚ“)/ORP/obci zpracovává GnŘ PP/S ve spolupráci s ÚOP a GIS GnŘ do textové a grafické části návrhu veškeré připomínky.

2.4.1 Kontrola textové části a odůvodnění

Provádí se včetně doplnění použitých pramenů a literatury a doplnění eventuálních dalších příloh návrhu a kompletace (ve spolupráci s ÚOP) výběrové fotodokumentace, kterou zpracovatel uspořádá přehledně do PDF dokumentu a uloží na sdílené úložiště

² Dle ČSN ISO 690:2022, výklad s příklady viz <https://www.citace.com/Vyklad-CSN-ISO-690-2022.pdf>.

pagis.npu.cz.

2.4.2 Dopracování grafické části

Pokud během projednávání došlo ke změně (posunu) hranice, GIS GnŘ ve spolupráci s PP/S GnŘ, případně ÚOP, aktualizuje orientační a podrobnou hodnotící mapu návrhu PR. V razítku každé mapy musí být uveden zdroj použitého polohopisného podkladu a datum jeho platnosti!

Na vyžádání MK připraví NPÚ – GIS GnŘ bezprostředně před finalizací textu nařízení vlády též podrobnou mapu vymezení rozsahu PR. Mapa zobrazuje celou plochu chráněného území formou podrobného atlasu nad polohopisným podkladem katastrální mapy. V mapě je vyznačena plocha chráněného území a jeho hranice včetně grafického rozlišení způsobu vedení hranice (po hranici parcely, po vnitřní kresbě, protnutí parcely jiným způsobem, případně vyznačením souřadnic lomových bodů). Mapa bude obsahovat odkaz na Geoportál památkové péče (<https://geoportal.npu.cz>).

Na vyžádání MK připraví NPÚ – GIS GnŘ bezprostředně před finalizací textu nařízení vlády též popis hranice území za použití posledních aktuálních dat z katastru nemovitostí (dále jen KN). Ten začíná v severní části území v jasně identifikovatelném výchozím bodě a dále postupuje ve směru pohybu hodinových ručiček zpět k výchozímu bodu, kde se hranice uzavírá. Hranice je vedena po hranicích pozemků. Pokud je nutno přetnout komunikaci nebo větší nedělený pozemek, je trasa popsána jako spojnice identifikovaných bodů, nebo je definována přesně určeným směrem. K popisu jsou užívána čísla parcel uvnitř území, po jejichž hranici hranice území prochází. V popisu jsou rozlišeny stavební a pozemkové parcely. V případě APR mohou být pro popis využity souřadnice lomových bodů hranice uvedené v souřadném systému S-JTSK. Popis vždy obsahuje údaje o polohopisném podkladu katastrální mapy, na jejímž základě byl zpracován, včetně údaje časového. Grafická a textová část musí být zpracována nad katastrální mapou platnou ke stejnému datu.

Finální mapové přílohy zpracovává, z důvodu jednotnosti výstupu, GnŘ GIS ve spolupráci s GnŘ PP/S.

2.4.3 Identifikační dokumenty v PK

Na straně Soupisu budou vloženy základní dokumenty např. panoramatické foto, letecký snímek, ortofoto. Zákres hranic v mapě (tj. mapa vymezení rozsahu) po prohlášení bude v části Památková ochrana – Rejstřík ÚSKP (Seznam právních stavů), a to ten aktuální a platný. Podrobnosti budou aktualizovány ve znalostní bázi.

3 Navrhování památkových zón

3.1 Charakteristika území jako předpoklad pro zařazení do návrhu

3.1.1 Zákonné podklady

Za PZ lze dle §6 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb. *navrhnout „Území sídelního útvaru nebo jeho části s menším podílem kulturních památek, historické prostředí nebo část krajinného celku, které vykazují významné kulturní hodnoty,...“*. Dle jeho prováděcí

vyhl. č. 66/1988 Sb., je pro prohlášení památkové zóny „...určující charakteristika významných kulturních hodnot území, vymezení hranice památkové zóny, popis předmětu ochrany a péče, stanovení podmínek pro stavební a další činnosti směřující k ochraně území a zvýšení kvality životního prostředí.“

Úmluva definuje památky – místa jako: „kombinovaná díla člověka a přírody, jimiž jsou oblasti částečně zastavěné a dostatečně charakteristické a homogenní, aby byly topograficky vymežitelnými jednotkami“.

3.1.2 Hodnotová kritéria

V Památkovém katalogu (dále jen „PK“) je nutné povinně vyplnit na straně Soupisu v záložce „Hodnocení“ pole „Popis památkové hodnoty“. Celý text bodu 3.1.2 je pak nutné vložit do MIS jako dokument s názvem „Charakteristiky kulturně historických hodnot k datu dd/mm/rrrr“.

- 3.1.2.1 Historický půdorys a jemu odpovídající urbanistická (prostorová) struktura a charakter území.
- 3.1.2.2 Prostorová a hmotová skladba zástavby v původních objemech vč. střešní krajiny a fasády velké části historických staveb.
- 3.1.2.3 Veřejný interiér vč. povrchů, řemeslných a uměleckořemeslných prvků.
- 3.1.2.4 Veřejná zeleň, historické zahrady a parky, prvky drobné architektury apod.
- 3.1.2.5 Archeologické lokality s autenticky dochovaným antropogenním terénním reliéfem (nemovitě nálezy) a archeologickými vrstvami a situacemi (movité nálezy), uložené ve své původní poloze, tj. v zemi.
- 3.1.2.6 Další hodnotová kritéria dle konkrétních specifik území.

3.1.3 Rozdělení památkových zón dle typů

PZ máme v současnosti v PK rozděleny do tří níže uvedených typů. Je samozřejmě možné, že budou vznikat i PZ smíšené, nebo se speciálním zaměřením, např. industriální – takové PZ budou v PK zařazeny jako ostatní.³

- 3.1.3.1 Městské památkové zóny – historická jádra měst či urbanistické celky z 19. - 20. století nebo zástupci specifických a funkčně vyhraněných celků (dělnické kolonie apod.).
- 3.1.3.2 Vesnické památkové zóny – ucelené části vybraných měst a obcí, dokládají bohatost stavebních a typologických forem venkovské zástavby.
- 3.1.3.3 Krajinné památkové zóny – architektonicky komponované krajiny s cestami, alejemi a souvisejícími stavbami. Mohou to být ale i území zcela výjimečná v jiném ohledu – např. významná poutní místa, kulturní krajiny dokládající vývoj zemědělského hospodaření včetně rybníčních soustav, krajiny memoriální mající vztah k národním dějinám (bojiště), oblasti s pozůstatky hornické činnosti apod., ilustrující typické rysy české, moravské a slezské kulturní krajiny.
- 3.1.3.4 Ostatní – za PZ lze navrhnout i území, které nespadá pod výše uvedené typy,

³ V PK je doplnění tohoto typu PZ naplánováno.

ale je zcela výjimečné v jiném ohledu. V tomto případě je nezbytné co nejpřesněji charakterizovat jeho typologii.

3.2 Příprava návrhu

- 3.2.1 Návrh je připravován na základě podrobného terénního průzkumu území, odborných rešerší, historických podkladů a vyhodnocení památkového potenciálu území, které provádí ÚOP – PP/S, event. garantů a EDIS ve spolupráci s GnŘ – PP/S, v případě lokalit UNESCO též s OPMS a GIS, případně AR ve spolupráci s GnŘ PP/S a GIS.
- 3.2.2 Součástí přípravy je také kontrola plošného rozsahu ochrany KP/NKP a OP, které se v navrhovaném území nacházejí nebo s ním bezprostředně souvisejí v centrální geodatabázi (publikován prostřednictvím Geoportálu památkové péče) vůči údajům zapsaných v ÚSKP. Tuto kontrolu provádí GnŘ ENP ve spolupráci s ÚOP EDIS na výzvu PP/S. S ohledem na velikost daného území a možnost souběhu požadavků je nutno, aby PP/S dal požadavek GIS a ENP GnŘ v momentě, kdy je jasné, jaké území se bude zpracovávat. GIS GnŘ zanes požadavek do systému a obratem uvědomí ENP GnŘ. To vše s dostatečným předstihem před termínem odevzdání práce na MK (termín bude stanoven s dostatečným předstihem na 1. koordinační poradě). Návrh, jeho odborné vyhodnocení a odůvodnění připravují v 1. etapě pracovníci PP ÚOP za koordinace a vedení PP/S GnŘ. Pro druhou etapu zpracovávají pracovníci PP/S GnŘ textovou část za součinnosti ÚOP a finální grafickou část pracovníci GIS GnŘ na základě podkladů z ÚOP a GnŘ PP/S.
- 3.2.3 Pro spolupráci na přípravě návrhu a jeho předání MK je využíváno sdílené úložiště PaGIS <https://pagis.npu.cz>. Principy spolupráce a interní postupy jsou podrobně rozepsány a průběžně aktualizovány v urbanistickém okénku na blogu Pro(Pa)GIS (<https://pagis.npu.cz/wordpress/urbanisticke-okenko/>). Úložiště spravuje GIS GnŘ. Editační přístup pro přípravu návrhu mají určení pracovníci PP/S, EDIS ÚOP a editoři PaGIS ÚOP.
- 3.2.4 Návrh i jeho dílčí etapy předává GnŘ PP/S MK prostřednictvím ESS. GIS GnŘ pro tento účel připraví expediční složku, do které PP/S vloží textovou část a výběrovou fotodokumentaci, GIS příslušné mapy. ÚOP předá podklady pro finalizaci map nejpozději 6 týdnů před termínem expedice. Požadavky na doplnění a úpravu obsahu expediční složky delegovaný pracovník za ÚOP uplatní 2 týdny před nastavenou expedicí k MK dle termínu dohodnutého s GnŘ. Odpovědný řešitel na GnŘ následně rozhodne o dalším postupu.
- 3.2.5 PP/S GnŘ ve spolupráci s ÚOP do PK pro nově navrhované chráněné území založí nový prvek do Soupisu a po odeslání návrhu na MK vytvoří nový právní stav ve fázi ochrany "podán návrh na prohlášení". V případě změny návrhu stávajícího území nový prvek nevytváří a návrh na změnu odeslanou na MK doplní ke stávajícímu právnímu stavu přes "návrh změn" a odešle ENP GnŘ ke schválení. Zároveň vytvoří vazbu PK – ESS.

3.3 Struktura návrhu

3.3.1 Textová část

3.3.1.1 Předmět ochrany

Identifikační údaje předmětu ochrany:

- název území (lokality, osady, obce),
- název katastrálního území, kraje

Stručný popis navrhovaného území (kontext s okolím, převažující typ zástavby, dominanty území).

V případě, že je žádoucí specifikovat podmínky ochrany odlišně pro jednotlivé části navrženého území, je možno tak učinit prostřednictvím rozdělení zóny na části:

A – území určující charakter PZ, tedy ta část/části, pro jejíž urbanistické a architektonické hodnoty je zóna navržena,

B – území dotvářející charakter PZ – hodnotná část/části, které jsou součástí navrženého celku, ale pro jejich samotné hodnoty by zóna navržena nebyla; jsou logickou součástí historické urbanistické struktury a jejího vývoje např. mladší části. Klasifikují se takto obvykle i prvky vody a zeleně v sídlech.

Nedoporučuje se používat dřívější členění na část C ve smyslu „území doplňující charakter PZ, klasifikované jako nejméně významná část, nebo část území. poznamenaná demolicemi“, je ale možné, s ohledem na potřebu stanovení rozdílných podmínek vymezit další území, odlišující se např. typologicky.

Předmětem ochrany jsou pak obecně vymezené kulturní hodnoty zejména urbanistické, architektonické, historické, umělecké, estetické a krajinné, které mají hmotnou podstatu, dokládají urbanistický, stavebně historický a kulturní vývoj sídla a vytvářejí jeho jedinečné prostředí. Předmětem ochrany jsou též archeologizované stopy minulých fází osídlení, či díla technická. Návrh musí obsahovat jasný popis hodnot navrhovaného území.

3.3.1.2 Podmínky zabezpečení ochrany

Podmínky pro zabezpečení ochrany musí být stanoveny tak, aby směřovaly k zachování kulturních hodnot území. Je nutno určit, jaké zásady by měly být uplatněny při umísťování nových staveb, dalších zařízení a terénních úpravách. Důraz je kladen na zachování dokladů o minulých etapách osídlení v terénu (zejména antropogenních stop dochovaných v dnešním georeliéfu a archeologických vrstev a situací, vzniklých působením člověka, které mohou obsahovat cenné archeologické nálezy, jejichž vyzdvížení není cílem), na zachování historického půdorysu, urbanistické struktury vč. prostorové a hmotové skladby území, aby využití staveb a pozemků bylo v souladu s jejich kulturními či technickými hodnotami. Úpravy staveb, veřejných interiérů, zeleně dřevin musí směřovat k zachování jejich kulturních hodnot.

Při umístění nových staveb a změnách dokončených staveb nesmí dojít k poškození těchto kulturních hodnot.

Pokud je navržené území rozděleno na A, B, event. C, je nutno specifikovat podmínky ochrany pro každou část území samostatně.

3.3.1.3 Vymezení rozsahu PZ

Vedení hranice musí odpovídat zjištěným památkovým kvalitám území tak, aby s tím spojená regulace měla své opodstatnění. Hranice musí být vedena tak, aby nedošlo k nadměrnému a neodůvodněnému zatěžování veřejnosti regulací vyplývající z prohlášení území. Přiměřenost bude posuzována především ve vztahu ke komplexnosti ochrany dochovaných památkových kvalit území.

Vedení hranice je primárně vymezováno v mapové příloze (viz mapa vymezení rozsahu PZ), která následně bude nedílnou součástí opatření obecné povahy. Pokud textová část definuje podmínky ochrany pro části území A, B, C, musí tyto být v mapě vyznačeny. Hranice by měla být primárně vedena po hranicích pozemků (ověřit v terénu, aby hranice nevedla budovou v případě, že tato není zakreslena v KN), ideálně tak, aby hranice byla i v terénu jednoduše rozpoznatelná, tj. zahrnovat celé urbanistické bloky a prostory, případně jejich ucelené souvislé části (zvláště v případě areálů KP, NKP). V textu musí být uveden odkaz na tuto mapu.

3.3.2 Odůvodnění

V odůvodnění návrhu musejí být přesvědčivě vysvětleny úvahy, na jejichž základě navrhovatel dospěl k závěru o potřebě vyhlášení PZ a také k závěru o konkrétním vymezení jejích hranic a důvodech pro které je území členěno na části A, B, event. C. Tuto část návrhu zpracovává ÚOP v součinnosti s GnŘ PP/S.

3.3.2.1 Důvody k návrhu na prohlášení PZ

3.3.2.2 Vymezení předmětu a podmínek ochrany, vymezení hranic území PZ

3.3.2.3 Charakteristika předmětného území

3.3.2.4 Urbanistický a historický vývoj vč. vyhodnocení archeologického potenciálu lokality v jeho kontextu

3.3.2.5 Zhodnocení památkového urbanismu a historického stavebního fondu

3.3.2.6 Přínosy PZ

3.3.3 Prameny a literatura

Dtto jako v bodě 2.3.3.

3.3.4 Fotodokumentace

Dtto jako v bodě 2.3.4.

3.3.5 Grafická část

Tato část návrhu standardně obsahuje dvě mapy PZ, v razítku každé mapy musí být uveden zdroj použitého polohopisného podkladu a datum jeho platnosti.

3.3.5.1 Orientační mapa s vyznačením vedení hranice PZ

Mapa zobrazuje celou plochu chráněného území; jako polohopisný podklad lze mimo katastrální mapy (tj. aktuálního polohopisného podkladu KN) u území většího rozsahu využít základní topografické mapy ČR.

3.3.5.2 Podrobná hodnotící mapa PZ tvořící přílohu odůvodnění návrhu.

Mapa zobrazuje celou plochu chráněného území (event. formou podrobného atlasu) nad polohopisným podkladem katastrální mapy. V mapě bude vyznačeno urbanistické a architektonické hodnocení urbanistických bloků a prostorů, jednotlivých objektů důležitých pro urbanistické hodnocení a pro vyhodnocení důležité značky jako např. pohledové vazby a kompoziční (urbanistické) osy.

Mapa zachycuje stav PZ v době podání návrhu a grafickou formou zobrazuje skutečnosti uvedené v odůvodnění návrhu.

3.4 Finalizace návrhu

Po projednání návrhu s MK a orgány památkové péče na KÚ/ORP/obci zapracuje GnŘ PP/S ve spolupráci s ÚOP a GIS GnŘ do textové a grafické části návrhu veškeré připomínky.

3.4.1 Kontrola textové části a odůvodnění

Provádí se včetně doplnění použitých pramenů a literatury a doplnění eventuálních dalších příloh návrhu a kompletace (ve spolupráci s ÚOP) výběrové fotodokumentace, kterou zpracovatel uspořádá přehledně do PDF dokumentu a uloží na sdílené úložiště pagis.npu.cz.

Finální kontrolu celého materiálu provede GnŘ PP/S.

3.4.2 Dopracování grafické části

Pokud během projednávání došlo ke změně (posunu) hranice, GIS GnŘ ve spolupráci s PP/S GnŘ, případně ÚOP, aktualizuje orientační a podrobnou hodnotící mapu návrhu PZ. V razítku každé mapy musí být uveden zdroj použitého polohopisného podkladu a datum jeho platnosti!

Na vyžádání MK připraví NPÚ – GIS GnŘ bezprostředně před finalizací textu opatření obecné povahy též podrobnou mapu vymezení rozsahu PZ. Mapa zobrazuje celou plochu chráněného území formou podrobného atlasu nad polohopisným podkladem katastrální mapy. V mapě je vyznačena plocha chráněného území a jeho hranice včetně grafického rozlišení způsobu vedení hranice (po hranici parcely, po vnitřní kresbě, protnutí parcely jiným způsobem). Mapa obsahuje odkaz na Geoportál památkové péče (<https://geoportal.npu.cz>).

V případě, že textová část opatření obecné povahy bude obsahovat zonaci PZ s členěním na části A, B, C s podrobněji stanovenými podmínkami ochrany pro tyto části PZ, je nezbytné vyznačit toto členění PZ v mapě vymezení rozsahu PZ. (<http://pagis.npu.cz/sheet>).

4 Revize hranic chráněných území a návrhy změn jejich rozsahu

Revize hranic chráněných území se zpracovává pouze po předchozí dohodě s MK na základě zařazení do příslušného profilového/hlavního úkolu. Pokud NPÚ zjistí potřebu měnit rozsah území, sdělí tento podnět MK v rámci závěrečné zprávy k profilovému/hlavnímu úkolu.

Pokud na základě provedené věcné a odborné revize⁴ potřeba návrhu změny rozsahu ochrany/přeprohlášení chráněného území nevznikne, je finálním výstupem odevzdávaným standardním postupem prostřednictvím sdíleného úložiště pagis.npu.cz pouze grafická a textová část věcné revize.

4.1 Základní požadavky

4.1.1 Ověření dříve vytvořených podkladů

Při provádění revizí chráněných území je nutno zpracovat nebo ověřit správnost již v minulosti provedené věcné revize rozsahu PR/PZ a s ní prostorově souvisejících dalších typů ochrany. V návrhu změny rozsahu je pak nutno napravit i případné nesrovnalosti ve vedení hranice v místech, kde se vyskytují chyby v právním aktu, jímž bylo chráněné území prohlášeno, došlo ke změnám v KN atp.

4.1.2 Návrh nového vedení hranice

Stanovit ideální nové/upravené vedení hranice řešeného území a vyhodnotit případné změny rozsahu ochrany z odborného hlediska.

4.1.3 Vyhodnocení v 1. etapě

V první etapě vyhodnotit textově i graficky v mapové příloze pouze části navrhovaného a prověřovaného rozšíření/zmenšení chráněného území.

Návrh, jeho odborné vyhodnocení a odůvodnění připravují v 1. etapě pracovníci PP ÚOP za koordinace a vedení PP/S GnŘ.

4.1.4 Vyhodnocení ve 2. etapě

Ve druhé etapě, po projednání navrhovaných změn s MK a orgány příslušné obce zpracovat návrh textové a grafické části pro celý nově navrhovaný rozsah PR/PZ.

Postup zpracování a struktura podávaného návrhu je stejný jako u nových návrhů – viz body 2.2 a 3.2.

4.2 Postup práce

4.2.1 Kontrola rozsahů KP/NKP a souvisejících OP

⁴ Věcná revize slouží k vymezení rozsahu ochrany příslušné PR, PZ nebo OP podle příslušného právního předpisu s využitím mapových příloh a dobových katastrálních map a polohopisných podkladů.

Odborná revize slouží k vyhodnocení PR, PZ nebo OP a návrhu případné změny jejich rozsahu (zvětšení / zmenšení) na základě jeho urbanistických, stavebněhistorických a dalších potřebných analýz.

Součástí přípravy je také kontrola plošného rozsahu ochrany KP/NKP/OP, které se v navrhovaném území nacházejí nebo s ním bezprostředně souvisejí v centrální geodatabázi (publikován prostřednictvím Geoportálu památkové péče) vůči údajům zapsaných v ÚSKP. Tuto kontrolu provádí GnŘ ENP ve spolupráci s ÚOP EDIS na výzvu PP/S. S ohledem na velikost daného území a možnost souběhu požadavků je nutno, aby PP/S dal požadavek GIS a ENP GnŘ v momentě, kdy je jasné, jaké území se bude zpracovávat. GIS GnŘ zanese požadavek do systému a obratem uvědomí ENP GnŘ. To vše s dostatečným předstihem před termínem odevzdání práce na MK (termín bude stanoven s dostatečným předstihem na 1. koordinační poradě).

4.2.2 Terénní průzkum

Podrobný terénní průzkum navrhovanou změnou dotčeného území, při kterém je nutno pořizovat fotodokumentaci s ohledem na potřebné vyhodnocení památkového potenciálu tohoto území. Provádí ÚOP – PP/S, event. garantů a EDIS ve spolupráci s GnŘ – PP/S, OPMS (v případě lokalit UNESCO) a GIS, případně AR ve spolupráci s GnŘ PP/S a GIS.

4.2.3 Návrh změny - 1. etapa

Návrh nového rozsahu území a jeho odborné vyhodnocení v 1. etapě ad body 4.1.2 a 4.1.3 připravuje PP/S GnŘ ve spolupráci s příslušným PP ÚOP. Grafickou část ve spolupráci s GIS GnŘ, které zajišťuje finální grafický výstup pro první etapu.

4.2.4 Návrh změny - 2. etapa

Ve druhé etapě, ve které se aktualizuje textová i grafická část celého k ochraně navrhovaného území (viz 4.1.4) se postupuje stejně jako u nového návrhu PR/PZ – viz výše body 2.2 a 3.2.

5 Rušení chráněných území

Pro rušení chráněných území nemá zákon č. 20/1987 Sb. žádnou speciální úpravu.

Ve většině případů se provádí pouze rušení částečné, tedy náhrada staršího právního aktu (nařízení vlády, rozhodnutí, opatření obecné povahy) aktem novým (nařízením vlády, opatřením obecné povahy), kterým se zároveň zruší/změní předchozí předpis.

5.1 Rušení památkových rezervací

Oprávnění možnosti zrušení PR vyplývá z čl. 78 Ústavy, podle kterého je vláda oprávněna vydávat k provedení zákona a v jeho mezích nařízení vlády. K výkonu tohoto oprávnění není třeba výslovného zmocnění v konkrétním zákoně. Vláda tedy může svým nařízením nejen prohlašovat PR, ale může jejich vymezení (zejména územní rozsah) i měnit a může také prohlásit za PR nařízením vlády bez náhrady zrušit.

5.2 Rušení památkových zón

Pro zrušení opatření obecné povahy neexistuje v případě PZ v současnosti, a to nejen v zákoně č. 20/1987 Sb., ale ani v zákoně stavebním či správním řádu žádná platná zákonná úprava (vyjma zrušení soudního).

6 Navrhování ochranných pásem

Navrhování OP je plně v gesci ORP. V řadě případů je však NPÚ vyzván k odborné pomoci, jejíž rozsah může být různý – od odborných konzultací až po požadavek na celkové zpracování návrhu, který směrnice popisuje. Žádost o spolupráci na přípravě návrhu OP musí ORP zaslat na GnŘ, kde bude předána na GnŘ PP/S, které bude v roli supervizora a v závěru odpovídá za expedici návrhu na ORP. PP/S žádost neprodleně předá na příslušné ÚOP ke zpracování návrhu OP. Na vědomí bude žádost v rámci GnŘ zaslána na odbory GIS a ENP GnŘ, event. AR a OPMS.

6.1 Zákonné podklady

OP je dle §17, odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb. nutno vyhlásit, „*vyžaduje-li to ochrana nemovité kulturní památky nebo jejího prostředí, ...“* nebo *jde-li dle odst. 3) „Jde-li o ochranu nemovité národní kulturní památky, památkové rezervace nebo památkové zóny nebo jejich prostředí, ...“*

Dle vyhl. č. 66/ „*Vymezení ochranného pásma obsahuje určení předmětu ochrany, důvod vymezení, popis hranice ochranného pásma, kopii pozemkové mapy se zákresem průběhu hranic ochranného pásma a stanovení podmínek pro činnosti v ochranném pásmu.*“

Ochranné pásmo podle § 17 zákona č. 20/1987 Sb. vymezuje v souladu s § 218 odst. 2 stavebního zákona opatřením obecné povahy ORP) jako orgán památkové péče, a to bez ohledu na strukturu obecního úřadu. Již v návrhu opatření obecné povahy o OP musí být přesně určen jak předmět ochrany, tak hranice ochranného pásma.

6.2 Struktura návrhu

Návrh je členěn na část textovou a část grafickou.

6.2.1 Textová část

Textovou část návrhu připravuje ÚOP – PP/S, event. garantů, EDIS, v případě archeologických lokalit též AR, v případě lokalit UNESCO také s OPMS a OPMS GnŘ. Vše samozřejmě v úzké spolupráci s příslušným ORP. Výsledný návrh je předán k závěrečné kontrole a expedici PP/S GnŘ, event. AR GnŘ (v případě lokalit UNESCO též OPMS GnŘ).

Textová část návrhu musí obsahovat:

6.2.1.1 Identifikační údaje

Název OP, obsahující název KP/NKP/PR/PZ k jejíž ochraně je navrženo (včetně rejstříkového čísla ÚSKP), název kraje, název území (lokality, osady, obce), název katastrálního území.⁵

6.2.1.2 Návrh hranice území

Vymezení hranice musí odpovídat potřebám komplexnosti ochrany dané KP/NKP/PR/PZ aby s tím spojená regulace měla opodstatnění. Hranice musí být vedena tak, aby nedošlo k nadměrnému a neodůvodněnému zatěžování veřejnosti touto regulací.

6.2.1.3 Důvody vymezení území

Kontext navrženého OP s KP/NKP/PR/PZ, pro které se vyhláší.

⁵ Ustanovení § 220 odst. 1 písm. b) stavebního zákona č. 283/2021 Sb. v platném znění ukládá uvádět pro identifikaci též výčet parcelních čísel a druh pozemků podle katastru nemovitostí, na nichž se ochranné pásmo zřizuje.

V odůvodnění návrhu musejí být přesvědčivě vysvětleny úvahy, na jejichž základě navrhovatel dospěl k závěru o nezbytnosti stanovení OP k ochraně konkrétního statku, k závěru o konkrétním vymezení jeho hranic a k závěru o zákazu či omezení činností v něm. OP se vymezuje pro ochranu konkrétních hodnot konkrétní KP, NKP, PR nebo PZ. Tyto hodnoty (významné z hlediska vymezení OP) musejí být v odůvodnění podrobně popsány.

6.2.1.4 Stanovení podmínek pro činnost v OP.

Návrh výčtu činností, které se v OP zakazují a výčet činností, které se omezují, včetně míry a způsobu omezení. Omezení činností má podobu stanovení podmínek, za nichž je lze realizovat. Popis činností musí být co možná nejkonkrétnější, stejně jako popis podmínek, jimiž jsou tyto činnosti omezeny. Činnosti v OP je třeba posuzovat nikoli z hlediska toho, jak se dotknou OP a nemovitostí v něm se nacházejících, ale výlučně z hlediska, jak budou tyto činnosti působit na předmět ochrany. Nejsou jím chráněny hodnoty území OP samotného ani hodnoty nemovitostí a staveb, jež se v něm nacházejí, jako takových, nýbrž výlučně hodnoty předmětu, k jehož ochraně bylo OP stanoveno.

Návrh výčtu nemovitostí v OP (vyjma KP/NKP), event. druhů prací na nich, včetně úpravy dřevin, u nichž je vyloučena povinnost vyžádat si předem závazné stanovisko podle § 14 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb.; tato povinnost je vyloučena vždy, jde-li o stavbu, změnu stavby, udržovací práce, umístění nebo odstranění zařízení, jejichž provedením se nezasahuje žádným způsobem do vnějšího vzhledu této nemovitosti.

6.2.1.5 Prameny a literatura

Dtto jako v bodě 2.3.3.

6.2.1.6 Fotodokumentace

Fotografie musí průkazně dokumentovat vztah k příslušné KP/NKP/PR/PZ, pro které je OP navrhováno a potvrdit důvody omezení některých činností. Dále dtto jako v bodě 2.3.4.

6.2.2 Grafická část

Grafickou část návrhu zpracovává GnŘ – GIS ve spolupráci s ÚOP, PP/S.

Grafická část návrhu musí obsahovat vymezení hranice OP s vyznačením rozsahu KP/NKP/PR/PZ, vůči které se OP vyhlašuje. Zpracovává se ve dvou podrobnostech jako: Orientační mapa s vyznačením vedení hranice OP na polohopisném podkladu katastrální nebo základní mapy.

Mapa vymezení rozsahu OP na polohopisném podkladu katastrální mapy (tj. nad aktuálním polohopisem KN).

Na vyžádání ORP může NPÚ bezprostředně před finalizací textu opatření obecné povahy zpracovat též popis hranice území (je nutno použít poslední aktuální data z KN). Popis bude proveden podle následujících pravidel: popis začíná v severní části území v jasně identifikovatelném výchozím bodě a dále postupuje ve směru pohybu hodinových ručiček zpět k výchozímu bodu, kde se hranice uzavírá, k popisu jsou

užívána čísla parcel uvnitř území, po jejichž hranici hranice území prochází; v popisu jsou rozlišeny stavební a pozemkové parcely, popis vždy obsahuje údaje o polohopisném podkladu katastrální mapy, na jejímž základě byl zpracován, včetně údaje časového.

6.3 Příprava návrhu

- 6.3.1 Návrh je připravován na základě podrobného terénního průzkumu území a vyhodnocení možného budoucího ohrožení předmětu ochrany a potřeby tomuto ohrožení účinně bránit, které provádí ÚOP – PP/S, event. garantů, EDIS a GIS, v případě archeologických lokalit též AR, v případě lokalit UNESCO také s OPMS a OPMS GnŘ. Vše samozřejmě v úzké spolupráci s příslušným ORP, které zároveň návrh již během zpracovávání projednává s dotčenými obcemi. Grafická část návrhu pak musí být připravena ve spolupráci s GIS GnŘ.
- 6.3.2 Součástí přípravy je také kontrola plošného rozsahu ochrany statku, vůči kterému se OP vymezuje a s ní souvisejících KP evnt. NKP. Tuto kontrolu provádí GnŘ ENP ve spolupráci s EDIS ÚOP (termín bude stanoven s dostatečným předstihem na 1. koordinační poradě).
- 6.3.3 Pro spolupráci na přípravě návrhu a jeho předání ORP bude využíváno sdílené úložiště PaGIS <https://pagis.npu.cz>. Principy spolupráce a interní postupy jsou podrobně rozepsány a průběžně aktualizovány v urbanistickém okénku na blogu Pro(Pa)GIS (<https://pagis.npu.cz/wordpress/urbanisticke-okenko/>). Úložiště spravuje GIS GnŘ. Editační přístup pro přípravu návrhu mají určení pracovníci PP/S, EDIS ÚOP a editoři PaGIS ÚOP.
- 6.3.4 Návrh předává ORP GnŘ PP/S prostřednictvím ESS. GIS GnŘ pro tento účel připraví expediční složku, do které PP/S vloží textovou část a výběrovou fotodokumentaci, GIS příslušné mapy. ÚOP předá podklady pro finalizaci map nejpozději 6 týdnů před termínem expedice. Požadavky na doplnění a úpravu obsahu expediční složky určený pracovník ÚOP uplatní 2 týdny před nastavenou expedicí k ORP dle termínu dohodnutého s GnŘ. Odpovědný garant na GnŘ následně rozhodne o dalším postupu.
- 6.3.5 PP/S GnŘ ve spolupráci s ÚOP v PK založí pro nové OP nový prvek do Soupisu a po odeslání návrhu na ORP vytvoří nový právní stav ve fázi ochrany "podán návrh na prohlášení". V případě změny stávajícího území nový prvek nevytváří a návrh na změnu odeslanou na ORP doplní ke stávajícímu právnímu stavu přes "návrh změn" a odešle ENP GnŘ ke schválení. Zároveň vytvoří vazbu PK – ESS.

7 Revize ochranných pásem, návrhy změn hranic, jejich rušení

7.1 Revize hranic

7.1.1 Ověření dříve vytvořených podkladů

Zpracovat nebo ověřit správnost již v minulosti provedené věcné revize hranice OP a s ní související KP, NKP, PR a PZ Tuto kontrolu provádí GnŘ ENP ve spolupráci s ÚOP EDIS S ohledem na možnost souběhu požadavků je nutno, aby byl požadavek GIS a ENP GnŘ předán ihned, kdy je zřejmé, jaké OP se bude zpracovávat. GIS GnŘ zanese požadavek do systému a obratem uvědomí ENP GnŘ. To vše s dostatečným předstihem

před termínem odevzdání práce na ORP (termín bude stanoven s dostatečným předstihem na 1. koordinační poradě). V návrhu změny nutno napravit i případné nesrovnalosti ve vedení hranice v místech, kde se vyskytují chyby v právním aktu, jímž bylo OP prohlášeno, došlo ke změnám v KN apod.

7.1.2 Návrh nového vedení hranice

Stanovit ideální nové vedení hranice OP a vyhodnotit případné změny rozsahu z odborného hlediska.

7.1.3 Stanovení nových podmínek

Stanovení podmínek pro činnost v OP a návrh výčtu nemovitostí v OP (vyjma KP/NKP), event. druhů prací na nich, včetně úpravy dřevin, u nichž je vyloučena povinnost vyžádat si předem závazné stanovisko - viz. 6.2.1.4.

7.1.4 Projednání navrhovaných změn s orgány příslušné obce.

7.1.5 Vyhodnocení a zpracování návrhu

Po projednání navrhovaných změn s orgány příslušné obce zpracování návrhu textové a grafické části pro celý nově navrhovaný rozsah OP.⁶

7.2 Rušení ochranného pásma

Ochranné pásmo lze zrušit dle §17 odst. 4 opět opatřením obecné povahy. Pokud bude na NPÚ požadována součinnost, postup bude stejný jako v bodě 6.

8 Závěrečná ustanovení

8.1 Tato směrnice nabývá platnost a účinnosti dnem podpisu.

Ing. arch. Naděžda Goryczková
generální ředitelka NPÚ

⁶ Je důležité, aby bylo ORP rovněž upozorněno na skutečnost, aby nezapomnělo původní prohlášení zrušit, aby neplatilo oboje najednou.

Potvrzení o seznámení se s vnitřním předpisem

Druh vnitřního předpisu:	Směrnice GŘ č. XV/2025/NPÚ	Číslo jednací	NPU-310/81790/2025
Název:	Navrhování/změny/rušení chráněných území a ochranných pásem		

Podpisem potvrzuji, že jsem byl seznámen s výše uvedeným vnitřním předpisem formou ústní prezentace a obsahu vnitřního předpisu rozumím.

Jméno a příjmení	Datum	Podpis